სახალხო გაზეთი

№ 225 კვირა, 6 თებერვალი, 1911 წ. წელიწადი მეორე. № 225

განცხადების ფასი: ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე 30 კაპ., უკანასკნელზე—10 კაპ. სხვა ადგილებიდან კავკასიის გარეშე მიღებულ განცხადებათა ფასი: სტრიქონი 30 კაპ. ტექსტის ზონ 20 კაპ., უკან—10 კაპ. ხამგლოვიანო განცხადების დაბეჭდვა პირველ გვერდზე თითო ჯერ სულ 4 ხაზამდე ღირს 3 მ. 4 ხაზის შემდეგ მიიღება მხოლოდ თვით ტარიფა „სტრაპან“-ში, შადათოვის კუნძულზე და ეღირება 4 მანეთი.

განცხადებანი იმ პირთა, ფირმათა და დაწესებულებათაგან, რომელნიც კავკასიის გარეშე არიან, ან მთავარი კანტორები და განყოფილებანი აქვთ, მიიღება მხოლოდ სავაჭრო ხანლის ლ. და ე. მეტრლ და ამ—ბის განცხადებათა ცენტრალურ კანტორაში მოსკოვში, მიასნიცკის ქ., ს. სიტინოვსა და მის განყოფილებებში: პეტერბურგში—ფონტანკა 11, ვარშავაში—მარშალკოვსკის ქ. 130, პარიზში—ბირჟის მოედანი.

ხელის მოწერა და დახაბეჭდი განცხადებები მიიღება „სახალხო გაზეთის“ რედაქციაში და კანტორაში ყოველ-დღე კვირა-უქმეების გარდა, დილის 9 საათიდან 3—მდე. სადამოთი 5-დან 7-მდე.

ხელ მოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება; დაუბეჭდავი მცირე წერილები და კორესპონდენციები სულ არ ინახება; ინახება ერთის თვით მხოლოდ დიდი წერილები და მოთხრობები. პირადად მოლაპარაკება შეიძლება ყოველ დღე, კვირა-უქმეების გარდა, დილის 10 საათიდან სამეადღეგის 3 საათამდე. ადრესის გამოცვლა 40 კაპ.

რედაქციის ადრესი: ტფილისი დიდი ვანქის ქ. N 12 ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, почт. ящ. N 190.

ცალკე ნომერი ყველგან ერთი შაური.

დამატებიანი ნომერი (კვირისა) 7 კაპ.

ყოველ-დღიური საპოლიტიკო და საალიტერატურო გამოცემა.

ყოველდღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო

სახალხო გაზეთი

(კვირეულ სურათებიანი დამატებით).

გაზეთის ფასი დამატებიანათ ტფილისში და მის გარეთ აღნიშნულია პირველ სტრიქონზე და საზღვარ გარეთისა—მეორე სტრიქონზე:

წლ.	11 თვ.	10 თვ.	9 თვ.	8 თვ.	7 თვ.	6 თვ.	5 თვ.	4 თვ.	3 თვ.	2 თვ.	1 თვ.
8. 50.	8. —	7. 50.	6. 90.	6. 20.	5. 50.	4. 80.	4. —	3. 20.	2. 40.	1. 60.	— 80.
12. 8.	11. —	10. —	9. —	8. —	7. —	6. —	5. —	4. 50.	3. 50.	2. 50.	1. 25.

ცალკე ნომერი ყველგან ერთი შაური

დამატებიანი ნომერი (კვირისა) 7 კაპეიკი.

ადრესის გამოსაცვლელი ფასი 40 კაპ.

წერილი ხელის მოწერის გაზეთის ფასი შეუძლიან გადაიხადოს ნაწილ-ნაწილადაც: ხელის მოწერის დროს 3 მან., 1 მარტისთვის 2 მან. 1 მაისისთვის 2 მან. და 1 ივლისისთვის 1 მან. 50

გაზეთის გამოწერა შეიძლება მხოლოდ ყოველ თვის პირველ რიცხვიდან და არა ნაკლებ ერთი თვისა.

მეუფდე ანნა ბესარიონის ასულნი პაპიტოფისა, შვილი გრიგორი ნიკოლოზის ძე პაპიტოფი და შვილის-შვილი თამარა გრიგორის ასული, აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ გარდაცვალებას

ნიკოლოზ გრიგორის ძის პაპიტოვისას.

წირვა და დაკრძალვა მოჰხდება 6 თებერვალს, ქ. გორში, ღვთისმშობლის მიძინების ეკლესიაში. (1—440—1)

ედენე, კონსტანტინე, სტეფანე, ნიკო, ვლადიმერ, სიმონ, მათე და ნადეჟდა ახმეტელაშვილები, ეკატერინა შიუკაშვილისა, ვარო ნატვლიშვილისა და ოლგა ახმეტელაშვილისა, აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ, რომ დღეს, 6 თებერვალს, დილის 12 საათზე, კუკიის წმ. ნინოს ეკლესიაში გარდახდილი იქნება პანაშვიდი, სიონაღის მაზრის, სოფელ ანაგაში ხანგრძლივ ავადმყოფობის შემდეგ გარდაცვალებულის პირველის—საყვარელ მამის, მეორეებისა და მეოთხის—ბიძის, მესამის—ძმის, მეხუთის—მამამთილის

დიმიტრი ზაქარიას ძის ახმეტელაშვილის

სულის მოსახსენებლად. (1—441—1)

ეკატერინე პავლეს ასული ტოროშელიძისა შვილებისაგან, მარიამ გიორგის ასული და ნესტორ მიხეიდის ძე კვლიმიაშვილები აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ, რომ კვირას, 6 თებერვალს, გარდახდილ იქნება ორმოცის წირვა და პანაშვიდი, პირველის—ძვირფას ქმრისას, ხოლო უკანასკნელთა—მამისა და სიმამრის

გიორგი ნიკოლოზ ძის ტოროშელიძის

სულის მოსახსენებლად. წირვა გადახდილ იქნება ვერის წმ. ნიკოლოზის ეკლესიაში დილის 10 საათზე. (1—443—1)

საბენეფისო წარმოდგენა.

ტელეფონი № 862. ქ. რუსთაველის თეატრი წარმოდგენ. № 54 (12)

კვირას, 6 თებერვალს, 1911 წ.

ნ. ჯავახიშვილის საბენეფისოდ

ქართულ დრამატულ საზოგადოების დასის მიერ ვლ. ალექსი-მესხიშვილის და ვ. აბაშიძის მონაწილეობით წარმოდგენილი იქნება

„მოჩვენებანი“,

დრამა 3 მოქმ. იბსენისა, თარგ. ია ეკალაძისა.

ოსვალდის როლს შეასრულებს ვლ. ალექსი-მესხიშვილი, ფრუ ალვინგის როლს—ეკატერინა ფეოდოროვნისა.

რეჟისორი ვლ. ს. ალექსი-მესხიშვილი.

II

პირველად ქართულ სცენაზე ორიგინალური პიესა

შემთხვევა

2 მოქმ. ი. ელეფთერიძისა.

მონაწილეობენ: ქ-ნნი: დავითაშვილი, ვიქტორეანი, ლეკვა, ლოლუა, პიეტრეტა, შოთაძე, ჩერქეზიშვილი. ბ-ნნი: ალექსი-მესხიშვილი, აბაშიძე, არადელი, გუნია, გვარამია, ჟვანია, ზარდალიშვილი, მდივანი, მატარაძე, მგალობლიშვილი, მამფორია, ციციშვილი, შალიკაშვილი.

დასაწყისი ხალამის 8 საათზე. ადგილების ფასები საბენეფისოა

ადმინისტ. ქართ. დრამ. თეატრ.-ისა. რეჟისორი ვ. შალიკაშვილი.

წარმოდგენილი იქნება „განწმენდის ხანა“. (3—1038—3)

ქართული თეატრი

ოთხშაბათს, 9 თებერვალს, გაიმართება ერთად-ერთი და უკანასკნელი

კონცერტი

პარიზის ოპერის არტისტ Michele D'Arial—მ. ი. ნანობაშვილისა საოპერო არტ. ქ-ნ მ. ა. ნიკიტინ-კოლოტოვის და სკრიპკაზე დამკვრელ მ. ტ. ვასილიევის მონაწილეობით აკომპანიმენტს დაუკრავს ქ-ნი კენიგ ნანობაშვილისა.

ბილეთები თეატრის კასაში ისყიდება.

დასაწყისი სალამის 8½ საათზე. (3—444—1)

ბაგზლის კერძო სამკურნალო

კარგად ყოველ დღე მოსასარულე ავადმყოფთათვის.

ვოგზლის ქუჩა, № 8, ს. ენფიანჯიანცისა, ტელეფონი № 695.

მ. ბაშალიძე—ყოველ დღე 9—11 ს. კბილის ავადმყოფ.

ზ. ა. მიქელაძე—ყოველ დღე, შინაგ. და ბავშვ. ავად. 1—2 ს.

ა. ნ. დიასამიძე—ყოველ დღე, 11½—12½ ს. სიფილისი, კანისა და ვენერ.

ნ. ბ. მელიქიშვილი—ყოველ დღე, კიბეზე, და ქალებისა, 1—2. ს.

ა. ბერეზა—ყელ., ყურ., ცხვირ. ყოველ დღე 12—1 ს.

ტერ-ნიკოლოფი ფ. ვ.—შინაგ. და ბავშვ. ოთხშაბათობით და კვირობ. 11½—12½ საათ.

ე. ვ. ფეოდოროვი—ყოველ დღე, ოთხშ. და კვირის გარდა, 11—12 2 ს. შინაგან. ნი და ბავშვების ავადმყოფობანი.

მიკროსკოპიული, ბაქტეროლოგიური და ქიმიური გამოკვლევანი; ბაქტერიული ყვავილის აცრა და ძიძების გასინჯვა. ფასი რეგისათვის 50 კაპ.

ოპერაციები და კონსილიუმი მოსახლეობით (წლ.— 6.—551)

რომ უფრო დაუბრკოლებლივ სრულდებოდეს დაკვეთა და თავის დროზედ კმაყოფილდებოდეს მოთხოვნილებანი, რომელიც თანდათან იზრდება, თამბაქოს ნაწარმოებზედ, ცნობილ ფირმის

სავაჭ. სახ. ნ. ი. ბოზარჯიანცის ოვ-ბისა

ტფილისში

ქარხნის ყველა განყოფილება გავათავართოვეთ და

ახალი

გაუმჯობესებული მანქანები დავდგით.

(2—1044—1)

იაპონურ ოტის **ყავა „არგოს“ ამხანაგობისა.**

ნოყიერი, გემრიელი, იაფი! საექიმო საბჭოს მიერ ნება-დართული მ. ს. ს. № 2175. 40% ციცას შეიცავს, 25%—სიმსუქნეს, 16% ფოსფორის სიმჟავეს.

გულზე და ნერვებზე არა მოქმედობს.

1910 წ. კამოფენაზე 4 უმაღლესი ჯილდო მიიღო.

ნიმუშები, ანალიზი და ბროშურა, სადაც ექიმთა აზრია გამოთქმული, უფასოდ მოითხოვეთ,

ყველგან ისყიდება.

ვინც პირდაპირ ქარხნიდან (დაბა ყვირილა, ქუთაისის გუბერნია), 5 გირვანქას მაინც დაიბარებს, გასაგზავნისა და ყუთში შესახვევ ხარჯს არ იხდის.

100—1041—1

ტფილისის კერძო სამკურნალო

გაფართოებულია და სტაციონალური განყოფილება

მოწყობილია 50 საწოლით.

განსაკუთრებითი სამშობიარო განყოფილება.

ქსენიეფის ქუჩა, საკუთარი სახლები № 7, „ვეტცელის“ სასტუმროსთან.

ტელეფონი № 500.

სტაციონარულ ავადმყოფთა მიღება ყოველთვის შეიძლება დღეც და ღამეც.

საამბულატორო ავადმყოფებს მიიღებენ ხანგიალისტი ექიმები:

ლამბაშიძე ვ. დ.: შინ. და ბავშვ. ყოვ. დღე; გარდა კვირისა 11—12 საათ.

ბენდეგანიშვილი მ. ა. ნერ. და ელექ., ორშ., და პარ. 10½—11 ს.

ბურკო ბ. ა. შინაგ. შაბ. 1—2 ს. და კვირას 11—12 საათ.

კარშინი ა. ა. კან. და ვენ., ყოველ დღე კვირას გარდა 2½—3½ ს.

მაღალაშვილი ბ. ბ. შინ., სამშ. და შაბ. 10—12 ს.

ქიქოძე ტ. ხ. შინაგანი. ორშაბათობით და ოთხშაბ. 9—10 ს.

მანსვეტოვი ვ. მ. შინ., ორშ., ოთხშ., და პარასკ. 1—2 ს.

მუხსელიშვილი ვ. ხ.—თვალისა, ორშაბ., ოთხშაბ. და პარასკ. 2—2½ ს.

მელიქიშვილი. ნ. მ. ქირურ. და დედაკაც. ყოველ დღე 10—12 ს.

ფირადოვი რ. ხ. ქირურ. ყოველ დღე 12—1 ს.

ბაბოვი ვ. ა. ყურ., ყელის და ცხვირის ყოველ დღე 2—2½ ს.

ხობოლევსკი ვ. ვ. ქირურ., ყოველ დღე, 9—11 ს.

ხულაბოვი ა. ი. სამშობიაროდ და ქალის 12—1 ს.

წამლობა „606“-ით

(Erlich-chata) საკუთარი მიკროქიმიურ და ბაქტეროლოგიური ლაბორატორია, რომელსაც განაგებს ექიმი ე. გ. ფედოროვი.

რჩევა ღირს 50 კაპ., საწოლები 2 მანეთიდან დაწყებული. ოპერაციები, კონსულტაც., ელექტრონით წამ., მასსაჟი, ყვავილის აცრა, ძიძათა შემოწმება და სხვა შეღავათ. საფასურით. (200—5.—387)

ექიმი ჯ. ა ფ ა რ ი ძ ე ძ. ქუთაისში ყველ ნ ყურის, ყელის, ცხვირის, ბავშვების და მინაგანის სნეულებით ავადმყოფებს ყოველ დღე. ტფილისის ქუჩა, საბ. ლი თავ. ნიკარაძისა. (თ.—188—77

ექიმი ა. ნ. დ ი ა ს ა მ ი ძ ე კანისა და ვენერიულ ავადმყოფებს იღებს ყოველ დღე დილით 2—1 ს. სალამ. 6—7 ს. ნუთშაბათიოით მხოლოდ დილით 8—9 ს. კვირაობით ავადმყოფებს არ იღებს. მოსკოვის ქ. N 4, ხაზლი გაბამეიანისა. (ე)

ექიმი ზ. ა. მ ი ქ ე ლ ა ძ ე ყოველ დღე ბინაგან და ბავშვთა სნეულებიანი ავადმყოფთ ყოველ დღე სალამოს 5 ნან.—6 ნან. საათამდის. გაბეთის ქ. ტელეფონი N 846.

ექიმი რ. დ. მ ა ხ ა ვ ა რ ი ა ნ ი იღებს ავადმყოფთ ყოველ დღე დილით 8—11 საათამდე და საღამოს 6—8 საათამდე ბაკინოვის ქუჩა № 7. თ.—180—80

ექიმი ე. ვ ა შ ა კ ი ძ ე იღებს შინაგან სნეულებით ავადმყოფებს. დილით 8—9 ს., საღამოს 5—7 ს. გოგოლიხა და ბატარეინის ქუჩების კუთხე N 24. 0—309

ექიმი ალ. ბ ო ლ ო ლ ა შ ვ ი ლ ი კბილისა იღებს ავადმყოფებს 9—2 ს. და 5—7 ს. ეკლესიის ბროსპ. N 12, ხაზლი მდივანიხა. (ე)

ქ. გ ო ლ ო ვ ი

კალანდაძის წიგნის მაღაზიებში იყიდება ჟურნალ გაზეთები:

1) სამეფო ქუჩაზედ და 2) ტფილისის ქ., ხაზინასთან. (2—1)

ტ ფ ი ლ ი ს ი, 6 თ ე ბ ე რ ვ ა ლ ი

პირველ-დაწყებითი სკოლების კანონ-პროექტი	სახელმწიფო საათობირო, როგორც დღევანდელს დეპეშებიდანაც გაიგებს ჩვენი მკითხველი, უკვე შეუდგა ზემოდ-დასახელებულ კანონ-პროექტის მესამედ კითხვას. ეს კანონ-პროექტი ბევრის მხრივაა საინტერესო, მაგრამ ჩვენს ყურადღებას განსაკუთრებით ის მუხლი იქცევს, რომელიც არა რუსთა სახალხო სკოლებს შეეხება. ამ სკოლების ბედ-იღბალი დამოკიდებულია მეთევზეობის სხდომაზე, რომელშიაც განმარტებულია წესები არა რუსთა სკოლების გახსნის შესახებ. საათობირომ ამ ...

ტ ფ ი ლ ი ს ი, 6 თ ე ბ ე რ ვ ა ლ ი

ბ ა ბ ა ... ...

ᲑᲐᲢᲘᲨᲩᲔᲕᲘ წინადადებას აძლევს: რადგანაც საკითხი მეტად რთულია და ახალი მესწორეებანიც შემოიტანეს, წინასწარ განსახილველად კომისიას გადაეცეს და სიტყვიერი მოხსენების უფლება მიეცეს. ამ წინადადების პირველი ნახევარი ერთხმად მიიღეს, ხოლო მეორე ნახევარი 73 ხმით, 63 წინააღმდეგ უარჰყვეს.

შემდეგი სხდომა 9 თებერვალს მოჰხდება.

ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲡᲐᲗᲐᲗᲑᲘᲠᲝ

ᲗᲐᲕᲗᲐᲕᲛᲯᲓᲝᲛᲐᲠᲔ ᲒᲝᲚᲪᲙᲝᲜᲡᲙᲘ თავმჯდომარეობს. მორიგ საკითხად პირველად ყენებით სკოლების კანონ-პროექტი.

განათლების მინისტრიც აქ არის.

მომხსენებელად გამოდიან ფონ-ანრეპი, კოვალევსკი და ალექსეევი.

პროექტის პირველ თავს ბერეზოვსკი მეორის შესწორებით ღებულობენ: პირველს-დაწყებით სკოლის დანიშნულებაა მოსწავლეთ საღმუნოებრივ—ზნეობრივი აღზრდა მისცენ, მეფის და რუსეთის სიყვარული ჩაუნერგონ, საჭირო პირველდაწყებითი ცნობანი შესძინოს, მათს გონებრივ განვითარებას ხელი შეუწყოს.

მე-12 მუხლი განმარტავს სასწავლო საგნებს.

ᲑᲣᲢᲙᲘ თხოულობს, ასწავლიდნენ ხელობათა და გამოსადეგ ცნობებს.

ᲬᲘᲜᲐᲐᲦᲛᲓᲔᲒᲘ მაგარ-სასმელების მავნებლობასაც ასწავლიდნენ.

ᲡᲣᲨᲙᲝᲕᲘ სხვა-და-სხვა ხელობას ასწავლიდნენ.

ᲒᲠᲔᲩᲘ გალობის მომხრეა.

ᲜᲝᲕᲝᲪᲘᲜᲘ შორე ბუკლისა და გარუსევიჩის შესწორებას და პოლონეთის კოლოს შესწორებას ემხრობა, რომ არა-რუსთა მოსახლეობაში სწავლა დედა-ენაზე სწარმოებდეს, სადაც კი საკუთარი ანბანი აქვთ.

ᲑᲐᲠᲖᲝᲕᲡᲙᲘ „ფიზიკურ ვარჯიშობის“ მაკიერ, ნათქვამი იყოს „სამხედრო გიმნასტიკა“.

ᲝᲑᲠᲐᲖᲪᲝᲕᲘ სლავიანურ ენის სწავლებას თხოულობს.

მომხსენებელი ᲐᲦᲥᲡᲔᲔᲕᲘ განათლების მინისტრის შესწორებას ემხრობა, რომ მაგარ-სასმელების მავნებლობაზე ცნობების მიწოდება და გეოგრაფიის შესწორება ამოიშალოსო.

მე-12 მუხლს მეორედ წაკითხვის დროს შემუშავებულ და მინისტრის მიერ შეტანილ შესწორებით ღებულობენ.

მე-13 მუხლში ჩამოთვლილია არასავალდებულო საგნები.

მე-15 მუხლი სამლოთო სკოლის ასაკს ოთხ-ოთხ-ზღვრავს,

ᲛᲔ-ᲠᲘᲗᲘ მუხლს ღებულობენ.

მე-16 მუხლი და შენიშვნები სწავლების ენას ეხება და კამათს იწვევს.

მე-16 მუხლი მეორედ წაკითხვის დროს შემუშავებულ რედაქციით 183 ხმით, 115 წინააღმდეგ ღებულობენ.

მორიგ საკითხად მეორე შენიშვნის განხილვაა, რომელიც განმარტავს, რომ არა-რუსთა შთამომავლობის ბავშვებს პირველ-დაწყებით სკოლაში შეიძლება არსებულ დებულების მიხედვით დედა-ენაზე ასწავლიდნენ.

ᲤᲝᲜ ᲐᲜᲠᲔᲞᲘ კომისიის უმცირესობისა და 17 ოქტ. ფრაქციის სახელით ამ შენიშვნას მთლად ემხრობა, ვინაიდან ამას სამართლიანობაც მოითხოვს და სახელმწიფოებრივი აუცილებლობაცაო. ორატორსა სწამს, რომ ისეთ საკითხში, როგორც სახალხო განათლებაა, სათათბიროს არ შეუძლიან უმცირესობისა თუ უმრავლესობის მიხედვით აზრი შეიცვალოსო (ძლიერი ტაშისცემა ოპოზიციასა და ცენტრში, მარჯვნივ—სტვენა).

ᲐᲦᲥᲡᲔᲔᲕᲘ კომისიის უმრავლესობისა და ცენტრის სახელით, ამ შენიშვნის გამოტოვებას თხოულობს, ვინაიდან იგი ისეთს მდგომარეობას შეჰქმნის, რომელიც რუსეთის მთლიანობას და გაერთიანებას საფრთხეს უმზადებსო.

დაე, ყოველმა არა-რუსმა ბავშვებმა ჯერ დედა-ენაზე ისწავლონ, ხოლო შემდეგ სახელმწიფო რუსულს ენაზე უნდა გადავიდნენ. დაე, სკოლა რუსეთის ყველა ეროვნებათა გამაერთიანებელი იყოს. (მარჯვნივ ტაშის ცემა)

ᲗᲐᲕᲛᲯᲓᲝᲛᲐᲠᲔ აცხადებს: წინადადება შემოაქვთ ამ შენიშვნას კენჭი ვუყარო 190 ხმით, 150 წინააღმდეგ (2 თავი შეიკავა) ნაციონალისტების მოთხოვნილება ამ შენიშვნის გამორიცხვაზე უარყოფილია.

დადასტურდა, რომ არა-რუსთა ბავშვებს დედა-ენაზე უნდა ასწავლიდნენ.

თავმჯდომარის ადგილს კამუსტინი იჭერს.

ᲑᲐᲓᲐᲨᲮᲘ რუს ნაციონალისტთა ფრაქცია ამ შენიშვნის მიღების წინააღმდეგია და 2 წლის განმავლობაში არა-რუსთა ბავშვებისათვის დედა ენაზე სწავლება საკმარისად მიგვაჩნია; ფრაქციას ვერ ურიგდება იმ აზრს, რომ არა-რუსთა კულტურა რუსეთის სახელმწიფოებრივობის დაქვეითებით ვითარდებოდეს (ტაშის ცემა მარჯვნივ).

რადგანაც არა-რუსთა სკოლებიდან სახელმწიფო ენა ამ შენიშვნით იდევნება, რაც სახელმწიფოს ინტერესებს საგრძნობლად ავნებს, ამისათვის ჩვენს ფრაქციას არა ჰსურს პასუხის-მგებლობა აკისროს ამ გამოსულადეგ კანონის დადასტურებაში და პროექტის შემდეგს კანხილვაში მონაწილეობის მიღებაზე უარს აცხადებს. (მარჯვნივ ტაშის ცემა)

ნაციონალისტები და მემარჯვენეთა ერთი ნაწილი დარბაზიდან გადიან.

ᲗᲐᲕᲛᲯᲓᲝᲛᲐᲠᲔ შემოსულ საქმეთა სიას აცხადებს, მათ შორის, მწერალ სკვორცოვის მოსკოვში დატუსაღების გამო მინისტრისადმი შეკითხვას.

ᲑᲔᲑᲔᲨᲩᲘᲜᲘ სკვორცოვის თაობაზე შეკითხვა სწრაფ-განსახილველად მიიჩნია, მით უმეტეს, რომ სკვორცოვი სოციალ-დემოკრატიამ მომავალ მარტში დანიშნულ სათათბიროს არჩევნებისათვის კანდიდატად წამოაყენა ქ. მოსკოვიდან. სკვორცოვი ადმინისტრაციის მეოხებით დაპატიმრესო.

საღამოს სხდომაზე გუჩკოვი თავმჯდომარეობს.

ᲑᲔᲑᲔᲨᲩᲘᲜᲘ (სიტყვას განაგრძობს). იგი აღნიშნავს, რომ მოავრობამ სათათბიროში სოციალ-დემოკრატიის ფრაქცია კანონიერად იცნო, ხოლო სათათბიროს გარედ კი სოციალ-დემოკრატიას ათასგვარ რეპრესიებით თავს დაატყდა.

ორატორი გაიხსენებს გერმანიის რკინის კანცლერის მოქმედებას გერმანიის სოც. დემოკრატიის წინააღმდეგ და იმედს გამოსთქვამს, რომ რუსეთის მთავრობის რეპრესიათა მიუხედავად, სოც. დემოკრატია მაინც მოახერხებს, ძლიერი და გაწვრთნილი პარტია შეჰქმნას (მარცხვნივ ტაშის ცემა).

ცენტრისა და მემარჯვენეთა უმრავლესობით ეს შეკითხვა სწრაფ-განსახილველად არა სცნეს.

შემდეგი სხდომა 9 თებერვალს მოჰხდება.

— —

მალე სათათბირო შეუდგება თავის საბიუჯეტო უფლებათა გაფართოების კანონ-პროექტის განხილვას. პროექტი ამ ოთხის წლის წინად შეიტანა სათათბიროში კადეტთა პარტიამ. 1908 წელს კანონ-პროექტი, რომელიც 1906 წლის მარტის წესებსა სცვლის, მოწონებულ იქმნა და საბიუჯეტო კომისიას დაევალა ამ კანონ-პროექტის გამო სათანადო მოხსენება შეემუშავებინა. მომხსენებლად არჩეულ იქმნა ერგარდტი. კომისიაში განმარტებას იძლეოდნენ სახელმწიფოს კონტროლიორი ხარიტონოვი და ფინანსთა მინისტრის ამხანაგი ვებერი. პროექტის უმთავრესი აზრი შემდეგში გამოიხატება: საბიუჯეტო წელიწადი ითვლება პირველ აპრილიდან და არა პირველ იანვრიდან, როგორც ეხლაა. 6 სტატიის მეორე მუხლი სულ გამოტოვებულია, ამ მუხლის ძალით დაკანონებული იყო, მინიმუმი იმ ფონდისა, რაც საჭიროდ იყო მიჩნეული ხარჯ-აღრიცხვის გარეშე მოსალოდნელ ხარჯებისათვის.

მე 9-ე მუხლში მხოლოდ იმ ნაწილს დაუტოვეს ძალა, რომელიც უმაღლესის ბრძანებით იქნება დაკანონებული და ისიც იმათ, რომელნიც ნაბრძანებია 1908 წ. 23 აპრილამდეს, ე. ი. I სახელმწიფო საათათბიროს შეკრებამდეს.

იმ შემთხვევაში, როცა აღიძვრის უთანხმოება საბჭოსა და სათათბიროს შორის, რომელის შემთანხმებელ კომისიის საშვალებით მორიგება შეუძლებელი შეიქმნება, ერთი რომელიმე პალატის მიერ უარყოფილი კრედიტი უნდა გამოირიცხოს ხარჯვთ-აღრიცხვიდგან; თუ უთანხმოება შეეხება კრედიტის რაოდენობას, ამ შემთხვევაში ხარჯ-აღრიცხვაში შეტანილ უნდა იქმნას ნაკლები კრედიტი. (13 მ.)

მე 17 მუხლი სრულიად უარყოფილია; ამ მუხლის ძალით მინისტრებს ჰქონდათ უფლება გაეწიათ ზედმეტი ხარჯები, მხოლოდ 2 თვის განმავლობაში უნდა ეცნობებინაო სათათბიროსათვის.

საბიუჯეტო კომისიას ენიჭება უფლება იმ კანონების მოსპობის ან შეცვლის შესახებ, რომლებიც ეხება ხაზინიდან ფულის ხარჯვას.

მთავრობის წარმომადგენელნი საბიუჯეტო კომისიაში დათანხმდნენ მხოლოდ საბიუჯეტო წლის დასაწყისის შეცვლასა და მეორე ხარისხოვან ცვლილებებს, რაც შეეხება მეორე მუხლის მე 6 ე სტატიას და აგრეთვე მე 17 ე სტატიას პროექტის ძირითად დებულებას, რომელთა გაუქმება მართალა რომ სათათბიროს საბიუჯეტო უფლებების ნამდვილი გაფართოება იქნება, ამათ გაუქმების შესახებ მთავრობის წარმომადგენლებმა პროტესტი განაცხადეს.

ᲡᲢᲣᲓᲔᲜᲢᲗᲐᲒᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲠᲐᲒᲑᲐ

ᲓᲔᲢᲔᲠᲑᲣᲠᲒᲘ

(პეტერბურგის დამეშმათა სააგენტოსაგან)

ᲞᲔᲢᲔᲠᲑᲣᲠᲒᲘ. მიუხედავად იმისა, რომ სტუდენტები კვლავ ახდენენ ქიმიურს ობსტრუქციას, ლექციები მაინც შესდგა. აუდიტორიებს პოლიციელები იცავენ.

ᲢᲝᲛᲡᲙᲘ. უნივერსიტეტის პროფესორთა საბჭომ გამოუცხადა სტუდენტებს, ყოველ-დღიურ-ინსპიციებს მიღებთ ობსტრუქციების მოსასპობად და წესიერების აღსადგენადაო.

ᲮᲐᲠᲚᲘᲝᲕᲘ ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲘᲐ. გენერალ-კუბერნატორის განკარგულებით სამი დათხოვნილი სტუდენტი ვარშავისა და ლიუბლინის გუბერნიის საზღვრებიდან გაიგზავნა.

ᲧᲐᲖᲐᲜᲘ. უნივერსიტეტში სწავლა იყო. კარიდორებში მოძრაობაა, თუმცა დემონსტრაციები არ გაუმართავთ. ქალთა უმაღლეს კურსებზედაც სწავლა წესიერად მიდის.

სტუდენტების მოძრაობის შესახებ გაზეთი „რუსკ. ვედ.“ შემდეგს ცნობებს გადმოგვცემს:

პეტერბურგში დღევანდელმა დღემ ძალიან აღელვებთ ჩაიარა. დილიდანვე უნივერსიტეტთან მოგროვდა დიდი რაზმი ცხენოსან და ქვეითა პოლიციელებისა. დილის 7 საათზე უნივერსიტეტში შეიყვანეს ქვეითა პოლიციელთა რაზმი, რომელიც ვინტოვკებითა და ხიშტებით იყო შეიარაღებული. დილით რამდენიმე პროფესორებმა ლექცია წაიკითხეს. ბევრი ლექცია ვერ შესდგა იმიტომ, რომ ავადმყოფი პროფესორები უნივერსიტეტში არ მოვიდნენ. თორმეტ საათისთვის უნივერსიტეტში ბევრმა სტუდენტმა მოიყარა თავი. როდესაც ერთმა პროფესორმა ლექციის კითხვა გაათავა და აუდიტორიიდან გამოვიდა, მას სტუდენტთა ჯგუფი ყვირილითა და სტვენით დახვდა. სწორედ ამ დროს პოლიციელთა რაზმი თავს ანებებდა პაპიროსის საწევ ოთახს, სადაც სტუდენტებმა ქიმიური ობსტრუქცია მოახდინეს და ოთახში საძაგელი სუნი დადგა. პოლიციმეისტერმა ჰალლემ განკარგულება მოახდინა, რომ ხიშტიანი პოლიციელები რიგზე ჩამწკრივებულიყვნენ კარიდორში და გაფიცული სტუდენტები არ შეეშვა იმ აუდიტორიებში, სადაც ლექციებს კითხულობდნენ. პირველს საათზე პროფესორი პერგამენტი აუდიტორიისკენ გაემართა ლექციის წასაკითხად. სტუდენტთა დიდი ჯგუფი ყვირილითა, სტვენითა და რევოლუციონურ სიმღერით დახვდა პროფესორს. ჰალლეს ბრძანებით, ერთი ნაწილი სტუდენტებისა, რომელიც ყველაზე ძალიან ჰყვიროდა, შემორტყმულ იქმნა პოლიციელებით. ყველას გვარი ჩაიწერეს. ამის შემდეგ პოლიციელებმა სტუდენტები ორს ჯგუფად გაჰყვეს და ნაწილი უნივერსიტეტიდან გაიყვანეს. ლექციის გათავების შემდეგ პროფესორი პერგამენტი და მისი მცირე რიცხვიანი მსმენელები პოლიციელთა რაზმმა გამოაცილა. კვლავ გაისმა ყვირილი და სტვენა, რომელიც არ შეწყვეტილა პროფესორის ოთახში შესვლამდე. ექვსი საათისთვის უნივერსიტეტი სრულიად დაცალიერდა. ამ დრომდე სულ 410 სტუდენტი დაატუსაღეს. მოძრაობის დროს არც რექტორი და არც პრორექტორი საქმეში არ ჩარეულან, რადგანაც განკარგულების მხოლოდ პოლიციმეისტერი ჰალლე ახდენდა. ზოგიერთმა პროფესორებმ მაინც მოაიხერხეს ლექციის წაკითხვა. მაგალითად, პრივატ-დოცენტ პოკროვსკისა და ტუგან-ბარანოვსკის ლექციებს 70-მდე მსმენელი დაესწრო. ლექციებზე მსმენელები შეეკამათნენ პროფესორებს და უმტკიცებდნენ, შეუძლებელია ლექციების კითხვა მაშინ, როდესაც უნივერსიტეტი პოლიციელებითაა სავსე. ამასთანავე ბევრს პროფესორს სტვენით დაჰხვდნენ.

პროფესორმა მარრმა დაიწყო თავის ლექციის კითხვა, მაგრამ გარემოცულმა პირობებმა ისე იმოქმედეს მასზე, რომ ლექციის კითხვა ვეღარ დაამთავრა, პროფესორთა ოთახში გული შეუწუხდა და შეწუხებული სახლში წაიყვანეს. კარიდორში ქიმიური ობსტრუქცია მოახდინეს, ორთქლი აუდიტორიებშიც შევიდა და საძაგელი სუნი დაყენა. პოლიციელთა ორს ექიმს გული შეუწუხდა. მათ მაშინვე სხვა ექიმები დაეხმარნენ. კანცელარიის ერთს მოსამსახურესაც გული შეუწუხდა. უნივერსიტეტში მივიდა მზრუნველი პეტერბურგის ოლქისა მუსინ-პუშკინი, რომელიც, რექტორსა და პრორექტორთან ლა-

---

ᲧᲕᲔᲚᲐᲖᲔ ᲣᲤᲠᲝ მეტი დაგირავებული იყო ბაქოს მაზრაში 18%, შორაპნისა — 17%, ქუთაისისა — 16%, ᲧᲕᲔᲚᲐᲖᲔ ნაკლები—ზუგდიდის—2%, სენაკისა—3%. დესეტინა მიწას ბანკები ქუთაისის მაზრაში უფრო ძვირად აფასებდა—135 მან. სესხად აძლევდნენ 70 მან. სენაკისაში—130 მან., სესხად იძლეოდენ 66 მან.; ყველაზე უფრო დაბლად აფასებდენ ლეჩხუმის მაზრაში—22 მ. სესხად აძლევდნენ — 13 მ. საკვირველი ისაა, რომ ლეჩხუმის მაზრაში დესეტინა მიწა 40—1200 მან. ღირდა 1909 წ., ე. ი. ლეჩხუმის მაზრაში მიწის სიძვირემ ყველა დანარჩენ მაზრებს გადააჭარბა.

თუ ტფილისისა და ქუთაისის გუბერნიების დავალიანების ხარისხს საერთოდ რუსეთის გუბერნიების დავალიანებასთან შევადარებთ, ვნახავთ, რომ ტფილისის გუბერნიის მიწის მფლობელობის დავალიანებას მთელ რუსეთში 1904 წ.—1905 წ.—მეორე ადგილი ეჭირა, 57% 56%; ქუთაისისას—მეშვიდე და უკანასკნელი 6%; მხოლოდ 1906—1907 წელს ტფილისის გუბერნიას ეჭირა მესამე ადგილი—48%; ქუთაისისას—უკანასკნელი მეშვიდე—8%. ცხადია, ტფილისის გუბერნია უფრო დავალიანებულია, ვიდრე ქუთაისისა, მხოლოდ ქუთაისის გუბერნია უფრო ცუდ მდგომარეობაშია, ვიდრე ტფილისისა; ტფილისის გუბერნიაში დესიატინა მიწას ვალად ედვა 1904—1905 წ. წ.—11—12 მან. და მეხუთე ადგილზე ირიცხებოდა, სხვა რუსეთის გუბერნიებთან შედარებით 1906—1907 წ.—15 მან. და იმავე მეხუთე ადგილზე. ქუთაისის გუბერნიაში კი დესეტინაზე ვალად იყო 1904—1905 წ.—50, 46 მ. და მეორე ადგილზე ირიცხებოდა; 1906 წ.—51 მ. და პირველ ადგილზე იყო. 1907 წ. კი—49 მ. და ისევ მეორე ჯგუფში ჩაირიცხა. მხედველობაში ისიც მივიღოთ, რომ ქუთაისის გუბერნიაში ნაკლები ღირსების მიწებია, ნაკლებ მოსავლიანი, ვიდრე ტფილისისაში, მაშასადამე ქუთაისის მემამულე უფრო მეტს ეკონომიურს გასაჭირს განიცდის, ვიდრე ტფილისის.

თუ ზემო-მოყვანილ მაგალითებს თვალს გადავავლებთ, მივხდებით, რომ ტფილისის და ქუთაისის მემამულეების დავალიანება თან და თან იზრდება, მხოლოდ ტფილისის მემამულენი წინ არიან, ვიდრე ქუთაისისანი; მაგრამ ქუთაისის წვრილი მემამულენი უფრო შეეიწროვებულნი არიან ვალებისაგან, ვიდრე ტფილისისა და ქუთაისის მემამულეთ შეძლება ნაკლები აქვთ ვალის გასაძღოლად, ვიდრე ტფილისისას. ვალის, შემკირება ძლიერ სუსტად მიდის, როგორც ტფილისისა, ისე ქუთაისის გუბერნიაში. ვალს ჯარიმები და სარგებელი ზედ ეკეცება და თუმცა კლებულობს მამულის ვალი, მაგრამ იმდენად კი არა, რამდენადაც ეს საჭიროა. მაშასადამე, დადგება დრო, როდესაც ვალი, მისი ჯარიმები იმდენად გაიზრდება, რომ მემამულე იძულებული იქნება თავის ცხოვრების სახსარს გამოეთხოვოს. ჩვენი მასალებიდან (1907 წ.) ნათლადა სჩანს, რომ დავალიანება იზრდება. მაშასადამე, დაგირავებულ მამულთა რიცხვი მომავალში იმრავლებს.

ᲮᲘᲛ. ᲐᲒᲐᲚᲘᲐᲜᲘ.

ᲓᲦᲔᲡᲐᲪ ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲨᲘ სახელმწიფო სადგურ-მამულო ბანკის განყოფილება დაარსდა, ჩვენმა თავად-აზნაურობამ ამ ბანკს მიჰმართა და ქუთაისის და ტფილისის ბანკებში მამულები უკვე დაგირავებული გადაგირავა იმ მოსაზრებით, რომ ახალი ბანკიდან მეტს თანხას ელოდნენ, ვიდრე ადებული ჰქონდათ ქუთაისისა და ტფილისის ბანკიდან. თუ უკანასკნელ ქონებებს მივმართავთ (ეს ცნობები 1907 წ. ეხება) შემდეგს ვიხილავთ: ამ დროისათვის მთელ ტფილისის გუბერნიაში დაგირავებული იყო ტფილისისა, ქუთაისისა და სახელმწიფო საადგილ-მამულო ბანკებში 1,279 მამული, რომელიც სულ 630,169 დესიატინას შეიცავდა; მამულები დაფასებული იყო 17,034,878 მან., მხოლოდ მემამულეებს სესხად 9,258,600 მან. მისცეს; მემამულეები სესხს იხდიდნენ, მაგრამ 1 იანვარს 1907 წ. მათი ვალი უდრიდა 8,886,331 მან. დესიატინას საშუალოდ 27 მან. აფასებდნენ, ხოლო დესიატინაზე 15 მანეთს აძლევდნენ. დაგირავებულ მამულების რიცხვს თუ შევადარებთ დაუგირავებელს, ვნახავთ, რომ დაგირავებული მამულები 1904 წ.—56% შეადგენდა; 1905 წელს—57%; 1906 წ.—48%; 1907 წ.—48%. ამას გეუბნებიან საერთოდ აღებული რიცხვები მთელი გუბერნიისათვის. თუ კერძოდ საზრებს ავიღებთ, ვნახავთ, რომ ᲧᲕᲔᲚᲐᲖᲔ უფრო მეტი მამული თიონეთის მაზრაში დაგირავებულა. აქ დაგირავებული მამულები შეადგენდა 87% დაუგირავებელთან შედარებით, მეორე ადგილი ბორჩალოს მაზრას უჭირავს—67%, მერმე თელავისას—64%; უკანასკნელი ადგილი ახალციხეს—21%. რაც შეეხება მიწის სიძვირეს, ტფილისის მაზრაში დესიატინა—21 მან. ჰფასობდა, ახალქალაქის მაზრაში—20 მ., ᲧᲕᲔᲚᲐᲖᲔ ნაკლებს თიონეთის მაზრაში იძლეოდნენ ბანკები, დესიატინაზე—8 მან. სესხს.

ქუთაისის გუბერნიას ავიღებთ 1907 წლამდე სულ დაგირავებული იყო 1.355 მამული, ზომით 50.934 დესეტინა. თუ დაგირავებული მამულების რიცხვს ქუთაისის გუბერნიაში შევადარებთ დაგირავებულ მამულების რიცხვს ტფილისში დავინახავთ, რომ რიცხვით ქუთაისში უფრო მეტი მამულები იყო დაგირავებული, ტფილისის გუბერნიაში კი 5-ჯერ მეტის სივრცისა, ვიდრე ქუთაისისაში, ე. ი. ტფილისის გუბერნიაში უფრო მეტი დიდი მემამულენი არიან, ქუთაისში კი გამეფებულია წვრილი მემამულენი. დაგირავებული მიწა ქუთაისის გუბერნიაში დაფასებული იყო. 4.848.174 მან. მემამულედ სესხად 2.492.200 მანეთი მიეცა. 1 იანვარს 1907 წ. მემამულეს 2,220.210 მან. ვალი ჰქონდათ. დესიატინა მიწა საშუალოდ 95 მან. იყო დაფასებული, ტფილისის გუბერნიაში კი—27 მან. სესხად მიეცათ დესიატინაზე 49 მ. სამჯერ მეტი ვიდრე ტფილისის გუბერნიაში ეძლეოდათ—15 მანეთი. დაგირავებული მამულები შედარებით დაუგირავებელთან 1904 წ.—6% შეადგენდა, 1905 წ.—6% 1907 წ.—8%.

ბარაკის შემდეგ, გაემართა იმ აუდიტორიისკენ, სადაც ყველაზე ბევრს სტუდენტს მოეყარა თავი. სტუდენტები შემოეხვივნენ მზრუნველს და პროტესტი განაცხადეს იმის გამო, რომ უნივერსიტეტში პოლიციელები ახდენენ განკარგულებას. პოდი

— არა!

— მაშ, საიდან შეგიძლიან წარმოიდგინო ჩემი უმანკო ცრემლები?

— გინახავს ზღვა, ზღვა მღელვარე, ფაფარ აშლილი?

გაგიგონია აწიოკებულ ჯოჯოხეთის ხმა, ხმა გრძნეული?

მოგისმენია სატანათა გულ-საკლავი სიცილ-ხარხარი?

— არა!

— მაშ, ვით შეიძლებ ჩაჰკლა ჩემში ზე-შთაგონება?

— მოგისმენია განთიადზე შაშვის ეახეახი?

ან საიდუმლოდ სამარეზე სევდის ბნელ ღამეს გინახავს ღამის მომღეარალი იადონი?

გაგიგონია მისი კვნესა, მისი გალობა?

— არა!

მაშ, ჩემს სიმღერას, ჩემს სიმთაღერას როგორ მიჰხვდები?

— გინახავს ვარდი კოცნით ნასრესი?

— არა!

— სულის სილაღევ, ეს ხომ მე ვარ შენი მგოსანი?

— მითხარ, წაგიკითხავს ჩემი ლექსები?

მოგისმენია ჩემი ჩანგის ამონაკვნესი?

— ჩემი ყოველივე სიტყვის აზრი გონების თვალით გაგიზომია?

ჩემი ლოცვები, ხმათა ბგერა ჩემი ცრემლები აგისხავს ჰანგად ციურ ჰანგად გრძნობათ სიმებზე?

დაგიწნავს რითმა?

ჰყოფილხარ მუზა?

სთქვი, ამეტყველდი!

შენ სდუმხარ, სულო!.. არას ამბობ!.. არ მაძლევ პასუხს!..

შენ სდუმხარ, ვით ქვა, ვით მადონა რაფაელისა...

ნეტარება შენ!

ი. გრიშაშვილი.

მოწერილი ამგები

დაბა ალავერი. (თერგის ოდქი.) შეთხვევა მოგვეკრა მე და ჩემს თანამოგზაურს მდ. გ. კანდარაშვილს თერგის ოდქის ზოგიერთ სოფელში მოგზაურობა, მიზანი ჩვენი მოგზაურობისა, იყო იქ კადასახდებულ ქართველების გაცნობა. პირველად ჩვენს თვალს წარმოუდგა დიდად სასიამოვნო ბუნება ადაგირის ადგილისა, რომელიც რაკიდგან კადმოსულ ქართველებითა დასახლებულია. სხვათა შორის, მოსვლის უმალ ჩვენს თვალ წინ დაიხატა კაშლიდი მინდვრები, ტეთი შემოსილი მთა-გორაკებით, რომელიც ათრკვეულს ბუნების სიმშვენიერეს.

პირველად ადაგირი კადმოსახლებული რუსებით ეოფილა დასახლებული სასჯელის მოსახდელად, ადაგირის ახლოს მდებარე მადაროებში სამუშაოდ. ეს რუსები კეთილისუფლებითა და ადაგირის ადგილები დასასახლებლად მიუცია. კეთილისუფლების შემდეგ მათ მიუვლია ხელი არაყის სმისათვის, რასაც მიზეზითაც, ზოგი მადანი დახოცილან, ზოგი დაბრუნებულან თავიანთ სამშობლოში, უმეტესნი ნაწილი კი აქვე სცხოვრობს. კეთილისუფლებული რუსებისაგან ადაგირის ადგილები რიგზედ შეუსეფიათ და დასახლებულან. კაცს აკვირვებს სისუფთავე მცხოვრებლებისა, კანიერს ქუჩებს ირიგე მხრივ ამშვენებს ბაგმაზე აშენებული სახლები; რაზედაც ქონებრივი შეძლება, და ადგ-მიცემლობისა მათ ხელში კადასვლა. ჩვენი დიდი ეურადღება ადგილობითი ქართველმა სკოლამ მიიქცია, სადაც ორი მასწავლებელი და 105 მოსწავლეა. სკოლა დროებითაა მოთავსებული ნაქირავებ შენობაში, სასკოლო შენობისათვის სოფელს ადგილი შეუძენია და მასთან ასაშენებელ მასალა დაუმზადებია, სკოლის ბაგმა უფასოდ შეუდგენია ინვენერ დავრიშევს. ბაგმა შესდგება სამი-დიდი საკლასო ოთახებისაგან და ხუთიც სამოსწავლებლო და სხვა საჭიროებათათვის (მცხოვრებნი მადლობასა სწერამენ ინვენერ დავრიშევს) ახალ სკოლის შენობა არა ნაკლებ რვა ათასი მანეთისა (8000 მ.) ჯდება. ეს შკოლა წინად ქართველთა შორის წ. ბ. საზოგადოების კამგეობას ეძეგმდებარებოდა. ახლა კი იგი კავკასიის ეპარქიულ მთავრობას ეკუთვნის, კარგი იქნებოდა, რომ ადაგირის სკოლა ისევ წ. ბ. ს. კამგეობაში უოფილიყო.

19 იანვარს ადგილობრივ ეკლესიის დედასასწაულზე (იქ კადასახლებულ რუსების ტუვეების განთავისუფლების დღეს) ჭეირვედნი იყვნენ: არდონის სემინარიის რექტორი, ადგილობრივი შკოლების მეთვალყურე ბლაგოზინი მდ. მ. ანდრიეევიჩი, და, სხვათა-შორის, მიწვეულ ვიყავით ჩვენც. წირვა შესრულდა ქართულ რუსულ ენაზედ, გალობაც აგრეთვე ორივე ენაზე სრულდებოდა. ქართულ გალობას დოტბრობდა მასწავლებელი უტურაშვილი, რომელსაც გალობა საოცარ ალამაზოდ დაუყენებია. ადაგირის წირვას საზოგადოება ბლომად დასწრო, ქართველობა ძალიან ნასიამოვნები დარჩა ქართულ წირვის მოსმენით. თვით ეკლესია აშენებულია ნამდვილ ქართულ სტილზე, საერთოდ მხატვრობა და განსაკუთრებით წმ. ნინოს ხატი გვიმტკიცებს, რომ ეს ეკლესია ქართველების აკეთებული ენდა იყოს. წირვის შემდეგ მოწვეულ ვიყავით იქ მოსახდელ რუსებისა კან სასოფლო საქართველოში, სადაც საზოგადო სადილი იყო გამართული, სადილზე საუბრის დროს იქ მცხოვრებ ქართველების ქება ისმოდა. კაკვირვებულნი არიან ადაგირში მცხოვრებ ქართველების მადლის ხნოობით, შრომის მოყვარეობით და სარწმუნოების სიფიცხით, მოსალოდნელია ადაგირის ადგილები, არა-ქართველთა აზრით, მთლად ქართველების დარჩეს.

მადლობის დირსნი არიან ადაგირში მცხოვრებთა წარმომადგენლები, იდა დობჟანიძე და პეტრე მეტრეველი, მუეაითობისა და მამულიშვილურის გულმოდგენებისათვის. მადლობის დირსი არის აგრეთვე სკოლის მასწავლებელი ბ-ნი ეტურაშვილი, რომელსაც სალის ნდობა დაუმსახურებია და სცდილობს მათ მდგომარეობის კეთილობისაკენ.

სტეფანწმინდის (ყაზბეგის) მდგელი

ლუდუშაური.

თეატრი და ხელოვნება

ნ. ჯავახიშვილის ბენეფისი დანიშნულია დღეს ქართულს თეატრში. წარმოდგენილი იქნება იბსენის კანთქმული პიესა „მოაწვენებანი“ ია ეკლესიის სათვრგმნი და პირველად ახალი პიესა იდია ედეფთერიძისა „შემოსვევა“, პირველ პიესაში მონაწილეობას დებულობს ედ. მესხიშვილი, რომელიც შეასრულებს ოსვალდის როლს.

საქველმოქმედო წარმოდგენა ორშაბათს ქართულ თეატრში კეთილარება საქველმოქმედო წარმოდგენა რუსულ ენაზე. წარმოდგენილ იქნება სამ მოქმედებიანი ოპერა დეკერშენკისა „თამარ დედოფლის კოშკი“, რომელის დიბერტი დასწერა ცნობილმა დრამატურგმა ზაკარია ოსეტროვმა. შემოსავალი წარმოდგენიდან დანიშნულია მიწის ძვრისაკან დაშავებულ სომეხეფინსკის მცხოვრებთათვის. წარმოდგენას ეკართავს გრაფინია ვორონცოვის თავმჯდომარეობის ქვეშ მ ეოფი საქველმოქმედო კომიტეტი, ოპერას დირიეორობს შუდინოვი.

უცხოეთი

ოსმალეთში

ტალაატ-ბეის გადადგომა.

სტამბოლი. შინაგან საქმეთა მინისტრმა ტალაატ-ბეემ სამსახურს თავი კანება. მისის სამსახურიდან კასვლის მიზეზად ასახლებენ ზოდდიდობას, რომელიც გამოიწვია უკანასკნელს ხანს მომხდარმა ამბებმა ამბოხებამა ალბანიასა და იემენში, პარტიაში უთანხმოების გაჩენა და სხვ. „როგორი მმართველობა უნდა იყოს სახელმწიფოში, რომელსაც სამინისტროს შენობაც არ არის რიგიანად დაცულია“ ამბობდნენ დეპუტატები. მოთმინების ფიალა ავსო განსაკუთრებით დორდ კრიეს სიტყვამ, რომელმაც დაჭვმა ოსმალეთის ზოდიტიკა მაკედონიაში. ამ ზოდიტიკის მეთაურად კი ტალაატ ბეი ითვლებოდა. დეპუტატთა წრეებში ამბობენ, რომ მინისტერმა სამსახურს დროებით და ანება თავი.

განცხადებანი

ძ. თ ე ლ ა ვ ზ ი

ისყიდება პირველად გამოსული ქართულ ენაზე

ძრა-კერვის წიგნი

თვით-მასწავლებელი, 128 ნახატით. ახალი მეთოდი.

ექვს ნაწილად: ქართული, იმერული, ევროპიული ტანისამოსი და თეთრეული მანდილოსანთათვის და ბავშვთათვის; აგრეთვე ჟურნალების მოსმარება. შედგენილი და გამოცემული

სოფიო ი. სიმონოვის მიერ.

ფასი ყდით 3 მ., გაგზავნით 3 მ. 50 კ. ვინც ათ ცალს ანუ მეტს ერთად დაიბარებს, ფოსტით გაგზავნის ფული არ გადახდება. გამოწერა შეიძლება ფასდადებითაც. ადრესი: Въ г. Тедавъ, „Школа кройки и шитья Софіи Іосифовны симоновой. Бульв. пер. 2. собс. домъ.

(100—336—20)

ს ა ჩ ქ ა რ ო დ, შემთხვევის გამო,

ისყიდება სახლი,

განმარტოებით, ქუჩის კუთხეში მდგარი, ბალითა და 8 ოთახით, ესე იგი 5 და 3; ბანკის ვალი 4900 მ. დასამტებელი თანხა მორიგებით. სახლი საუკეთესო ჰავიან ადგილზეა, ტრამვაის მახლობლად.

სოლოლაკი, ამაღლების ქუჩა, უკანასკნელი აღმართი, № 2. (2—445—1)

ბრაფოლოგი-ხიროსოფი

გამოიგნოებს აწმყოს, წარსულსა და მომავალს. ყოველ ხულიერ განდასა და ჩვეულებას. ყველა კითხვაზე მასუხს იძლევა. პირისპირ ნახვითა და შეთვლით. მიბეილის ბრ. N 97, სახლი 8 იღებს დილის 9 ს. სადამდე 8 საათამდე.

(10—1035—3)

სპეციალური

სამკურნალო

კანისა, ვენერიულის და ათაშანგის სნეულებათა.

ვლადიკავკაზიაში ქ. N 9, ვარანცოვის ძეგლის მახლობლად.

ავადმყოფებს ყოველ დღე მიიღებენ ექიმები ბ. ა. ბედალინი და ი. მ. ზაგლუდოვსკი 1—5 საათამდე და სად. 7 ნახ.—8 ნახ. მანდილოსანთა და ბავშვთა იღება 4—5 საათამდე, ანალიზები, მეზვევა, ძიძათა მოსამსახურეთა და მუშათა შემოწმება.

მეზვლის ფასი—40 კ. კონსულტაციები და ოპერაციები მორიგებით.

ერლიხ-ხატას პრეპარატით 606 წამლობა, ელექტრონით წერილი. (0—6—25)

ს ა ჭ ი რ ო ა

დროებზე არყის დამტარებლად

კაცი 200 მანეთის გირაოთი.

ყაზბეგის ქუჩა, № 25.

(3—436—3)

სუსუნატის წინააღმდეგ

ახალი წამალი

„SALO-პიჩილინი“

სწრაფად და საფუძვლიანად ამოქმედებს და ექიმთა აზრით კიდევ-რულ სამუალებად ითვლება. დარიგება კოლოფში ძვრ. ნამდვილი მზრდელად ლითონის კოლოფითაა, 1 მან. და 80 კ.

აბრეშუმ კარგად მოქმედოს ამ სენის გამოწვევებისა და ქრონიკულად გამოჩენის დროს და სულ მოკლე ხანში შეუფყვეტელ ფლინარეობასაც აჩერებს.

დეპო: Петербургъ. Разъѣзжая N 7, Аптеки Б. Кончейма.

ფას-დადებით იგზავნება. გასაგზავნი ფოსტის ტარიფის მიხედვით.

კავკასიის საფთიაქო საქონლით მოვაჭრე საზოგადოებაში იმოვება. Метцль. 12429. (45—4—2

ტფილისის ქალაქის

გამგეობა

ა ს ხ ა ლ ე ბ ს,

რომ მადათოვის კუნძულზე არსებულ საქალაქო ცეხგაზეში, კვირა-უქმის გარდა, ყოველ-დღე დილის 8—12 საათამდე და ნაშუადღევის 3—5 საათამდე ისყიდება ვირთაგვების საჭერი მახე, თითო ცალი 80 კაპ.

3—1043—2

მიმდინარე წლის 30 დეკემბრიდან

გ ა ი ხ ს ნ ა

მუხრანსკის ახალი კერძო

სამკურნალო

მუდმივის საწოლებით.

Тифлисъ—Песковская ул., 9. и 48 Циціановскаго подъема, противъ новаго (Мухранскаго) моста. Телефонъ N 370.

ავადმყოფებს ყოველ დღე სპეციალისტი ექიმები მიიღებენ.

ნ. მ. ახპახოვი—(მედ. ექ.), ყურისა, ცხვირ. და ყელის სნეულ. 11—12 საათ.

გ. ა. ახვერდოვი—(მედიც. ექ.), ათაშანგ., ვენერიულ და კანის სნეულ. 1 ნახ. 2 ნახევარ საათამდე.

ა. ა. გაზაზოვი—შინაგან სნეულებანი. დილის 10—11 საათ.

ტ. ი. გეორგ-ბეგიანი—(მედ. ექ.), თვალის სნეულ. (ორშ., ოთხშ. და პარასკევობით), დილ. 8 ნახ. 9 ნახ. საათ.

კ. ა. გონიევი—ბავშვთა სნეულ. (სამშ., ხუთშ. და შაბ.) 1 ნახ. 2 საათამდე.

ა ი გრიგორიანი—ქირურგიულ სნეულ. დილ. 11—12 საათ.

ი. გ. კალამკარიანი—დედათა სნეულ. 1—2 საათამდე.

ა. ი. კატანიან—(მედ. ექ.), შინაგან სნეულ. 12—1 ს.

ვ. დ. კილიხანიძე—ქირურგ. სნეულ. (სამშ., ხუთშ. და პარასკ.) 12 ნახ. 1 ს.

გ. ა. მელკონიანი—ქირურგ. სნეულ. 5—6 ს.

ტ ნ. ტერ-ნერსესიანი— ქირურგ. სნეულ. (ორშ., ოთხშ., შაბ.), 1 ნახ.—2 ს.

ათაშანგის წამლობა ერლიხ-ხატას პრეპარატით (Ehrlich-Hata „606“-ით.

დარიგების ფასი—50 კ. სტაციონალური ექიმობისთვის 3—5 მანეთამდე, ოპერაციები, შეზვევა, კონსულტაცია და სხვ. მორიგებით.

სამკურნალოს გამგე ექ. ა. ი. **გრიგორიანი.** № 646. 100—5 (0—5—23)

დოკტ. ნავასარდიანისა

ყოველ დღე, კვირეებს გარდა დაარსებულია 1880 წელს.

(ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ)

დ ი ლ ი თ:

ბ. ა. ნავასარდიანი: 11—12 ს. ქირურგიული, ვენერიული (სიფილ.) ავად.

ყ. მ. ჩიქოვანი: 9½—10 ს. თვალისა, შინაგანი და ნერვებისა.

ზ. ი. ბაბანასოვი: 10—11 ს. საბებიო, ქალებისა და ბავშვებისა.

ნ. ტ. მულინი: 10—12 ს. ყურისა, ცხვირისა და ყელისა.

მ. გ. ბეტინიანცი: 11—12 ს. კანისა, სიფილისი, ვენერ., საშ. და ქირურგ.

ბ. მ. ბუგინოვი. 12—1 ს. შინაგანი, ბავშვებისა და ყვავილის აცრა.

ბ. ბ. კარაპეტიანცი: 1—1½ ს. შიგან. და საბავშვო.

ბ. გ. ბაგასაროვი: 1½—2 ს. შინაგდა ბავშვთა ავად.

ს ა ღ ა მ ო თ ი:

ქალ. ექ. ბ. ს. ზილბერშაცი: 6—6 ს. საბებ., ქალ. და ბავშ. ავად.

ლ. ვ. გეორგაია-ენგელი: 6—6½ ს. საბებიო, ქალებისა და ბავშვებისა.

ი. ფ. მარციშევსკი: 6—7 ს. შინაგანი, ბავშვებისა და ყვავილის აცრა.

11—12 საათ. **606 წამლობა**

კონსულტაციურად

რჩევა 50 კაპ. დარიგებს უფასოდ, კონსულტაციები და ოპერაციები მორიგებით. სამკურნალოს დირექტორი მედიც. დოტკორი **ბ. ა. ნავასარდიანი.**

ს ა უ კ ე თ ე ს ო წ ი თ ე ლ ი (Кет.) ხიზილალა

სალიანის თევზთ მრეწველ და მოვაჭრეთ ძმ. ძეგველოვების

● მ ა ღ ა ზ ი ა ს ●

პუშკინის ქ., სახლი № 9, ტელეფონი № 712,

ყოველ დღე განუწყვეტლივ მოდის

✦ ახალ-ახალი ✦

ოსეტრინა (ზუთხი) **და სევრიუგა** (ტარანდინა).

ზიზილალა

ახალი (Зернистая).

პარკისა და კოლოფებით

საუკეთესო დოშები და ზურგიელები

მარილიანი ღვინის ბრაგული (სიოფგა)

მივიღეთ საუკეთესო პაიტუნი ხიზილალა გირვანქა 1 მ 60 კ. და წითელი ხიზილალა (Кетовая). 50 კ. 60 კ. ფირ.

აგრეთვე მივიღეთ დიდი პარტია ყოველნაირი კონსერვები.

(წ—128—96)

ტ ფ ი ლ ი ს ი ს ქ ა ლ ა ქ ი ს

გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა

ა ს ხ ა ლ ე ბ ს,

ეცნობა ყველა ბინადარს, ბინადარ-ბინადარ, ბინადარ-ბინადარ, ბინადარ-ბინადარ